

Regelbunden tillsyn i Hedskolan

Förskoleklass

Årskurs 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Luleå kommun och besökt Hedskolan den 12 februari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen senast den 28 september 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Hedskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Hedskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Hedskolan

Tabell 1: Antal elever på Hedskolan

Hedskolan	Antal elever
Förskoleklass	24
Grundskola	121

Källa: Skolans uppgifter

Hedskolan är belägen på Bergnäset ca 3,5 km från Luleå centrum och verksamheten omfattar förskoleklass och årskurserna 1-6. Eleverna fortsätter årskurs 7 vid Bergsskolan som ligger i närheten. Personalen vid Hedskolan arbetar i två arbetslag där det ena består av pedagoger från fritids, förskoleklass, årskurs 1-3 samt speciallärare och i det andra ingår pedagoger från årskurs 4-6 samt speciallärare. Eleverna är indelade i åldershomogena grupper. I rektorns ansvarsområde ingår även skolbarnsomsorg som

finns i skolans lokaler samt Bergstadens förskola. Dessa verksamheter ingår dock inte i denna tillsyn utan redovisas i särskild verksamhetsrapport. Hedskolan drivs som in-traprenad från 1 januari 2009.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Hedskolan genomför nationella ämnesprov i årskurs 5. Av resultaten för 2008 framgår att 94% av eleverna har nått kravnivån för godkänt resultat i svenska respektive 88% som nått kravnivån i matematik och 94% i engelska. Diagnostiska prov i årskurs 2 visar att samtliga elever nått kravnivån för proven i svenska eller är på god väg att nå dit medan 83% nått kravnivån för provet i matematik eller är på god väg att nå dit. Skolan beskriver att samtliga elever som ej nått kravnivån i matematik har fått extra stöd. En uppdelning av resultatet på kön finns presenterat dock ingen jämförelse över tid. Hedskolan genomförde också nationellt ämnesprov i matematik i årskurs 3 under läsåret 2007/2008. Enligt skolans uppgifter är resultatet i nivå med riksgenomsnittet och i vissa delar över riksgenomsnittet. I övriga ämnen finns inga sammanställningar av elevernas kunskapsresultat.

Skolinspektionen bedömer att kunskapsresultaten behöver presenteras i större omfattning än vad som nu sker. Här avses dels tydligare analys som underlag till åtgärder i de ämnen som beskrivs ovan dvs. svenska, matematik och engelska. Dels behöver skolan utarbeta rutiner för att följa upp, analysera resultaten samt vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse i övriga ämnen där det i dagsläget inte finns sammanställningar över kunskapsresultaten. En uppföljning över tid bör också framgå.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Av grundskoleförordningen framgår att det finns en kursplan för varje ämne. I kursplanen anges de mål som undervisningen ska sträva mot och de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte skolåret. För matematik, svenska och svenska som andraspråk anges även de mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret. Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Av dokument och intervjuer med rektor och lärare framgår att uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i huvudsak görs i ämnena matematik, svenska och engelska. Arbete med sk målsnurrar och liknande finns i samtliga ämnen men någon tydlig dokumentation av kunskapsutvecklingen görs inte utifrån detta arbete. Skolinspektionen bedömer att lärarna på ett tydligare sätt måste följa upp och dokumentera elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas och läroplanens krav i samtliga ämnen.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Inför höstterminen 2008 trädde nya bestämmelser om individuella utvecklingsplaner i kraft. Bestämmelserna innebär att de individuella utvecklingsplanerna inte längre ska vara enbart framtidsyftande utan också innehålla skriftliga omdömen om elevens kunskaper i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i. De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av är från tiden innan de nya reglerna angående skriftliga omdömen infördes. Det framgår dock av intervjuer med rektor och lärare att de individuella utvecklingsplaner

som upprättats under höstterminen inte innehåller skriftliga omdömen i samtliga ämnen. Arbete med detta pågår.

Skolinspektionen bedömer att nuvarande utvecklingsplaner inte uppfyller de krav som ställs angående omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till de nationella målen i varje ämne. Information angående den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen finns i Skolverkets allmänna råd 2008.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen ska lärarna utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Som tidigare nämnts, se bedömningspunkt 1.2.1, behövs åtgärder för att säkerställa att lärarna gör bedömningar av elevernas kunskaper i samtliga ämnen som utgår från de nationella målen i kursplanerna i årskurs 3 och årskurs 5.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av skollagen framgår att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Enligt grundskoleförordningen ska en elev ges stödundervisning, om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de mål som minst ska ha uppnåtts vid slutet av det tredje, femte och det nionde skolåret eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd. Vidare ska rektorn om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder se till att behovet utreds. Stöd skall i första hand ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör

och gäller alla ämnen.

På Hedskolan arbetar speciallärare och det finns tydliga rutiner för att uppmärksamma elever med behov av särskilt stöd och då i första hand de elever som befaras att inte nå målen i svenska, matematik, engelska samt vid social problematik. Det särskilda stöd som erbjuds är främst undervisning av speciallärare i mindre grupper där sammansättningen varierar.

Skolinspektionen vill göra skolan uppmärksam på vikten av att kontinuerligt utvärdera och ompröva stödet och då ta ställning till i vilken utsträckning det är möjligt att ge elever stöd i klassrumsundervisningen. Det är också viktigt att skolan utarbetar rutiner för att tillgodose att de elever som befaras att inte nå målen i övriga ämnen än svenska, matematik och engelska också får särskilt stöd.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Den likabehandlingsplan som Skolinspektionen granskat har skolan utarbetats utifrån kraven i lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling. Från och med den 1 januari 2009 regleras dock skyldigheten att utarbeta årliga planer mot kränkande behandling och diskriminering i 14 a kapitlet skollagen samt i diskrimineringslagen. Enligt dessa båda lagar ska planerna upprättas årligen och innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året. I efterföljande års planer ska också redogöras för hur de planerade åtgärderna har genomförts. Det finns inget som hindrar att skolan för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Likabehandlingsplanen vid Hedskolan innehåller en rutin som används vid förekomst av kränkning och mobbning och det framgår hur händelser ska dokumenteras. Vidare beskrivs skolans förebyggande arbete. Dock saknas en beskrivning av skolans planerade åtgärder under året samt tydlig ansvarsfördelning mellan rektor och övrig personal. Skolinspektionen bedömer att skolans likabehandlingsplan inte motsvarar kraven i lagen om förbud mot diskriminering och kränkande behandling. För stöd i utformningen av årlig plan och likabehandlingsplan se Skolverkets allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2007:7).

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska eleven få undervisning i sitt modersmål om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven. Enligt läroplanen ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har.
Information till elever och vårdnadshavare om möjligheten att få modersmålsundervisning samordnas centralt inom kommunen. Av intervjuer framgår att elever vid Hedskolan som har rätt till modersmålsundervisning inte får detta. För bedömning av tillgången till modersmålsundervisning, se kommunbeslutet.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen ska rektorn hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Intervjuer visar att rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet. Dock sker inte dokumentation och uppföljning av elevernas kunskapsresultat i alla ämnen vilket leder till brister i arbetet med uppföljning och utvärdering. Skolinspektionen bedömer att rektorn måste ta ansvar för att skolans arbete med resultatuppföljning och utvärdering utvecklas.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

10 (11)

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen måste skolans verksamhet svara mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat. Hedskolan har löpande avstämningar och utvärderingar där utgångspunkten är läroplanens mål samt barn- och utbildningsnämndens prioriterade mål. Utifrån dessa mål har Hedskolan upprättat egna lokala mål vilket framgår av den lokala arbetsplanen. Avstämning sker både på lärarnivå och skolnivå främst genom samtal inom personalgruppen samt mellan lärare och elev. Inför arbetet med kvalitetsredovisningen begär rektorn in diagnoser, nationella prov och i huvudsak det som görs i matematik, svenska och engelska. Detta stämmer också överens med vad som i övrigt skrivits angående kunskapsuppföljning. Skolinspektionen anser att det saknas underlag för att bedöma resultaten i samtliga ämnen och därmed också möjlighet att genomföra förändringar av undervisningen i syfte att nå en ökad måluppfyllelse. Bedömningen är att rektorn måste ta ansvar för att skolans resultat följs upp i större utsträckning än vad som nu sker. Resultaten ska sedan utvärderas i förhållande till de nationella målen.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet samt varje kommunalt bedrivit fritidshem årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Arbetet med kvalitetsredovisning skall främja kvalitetsarbetet och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningarna skall innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad

måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen göras.

I kvalitetsredovisningen för Hedskolan finns barn- och utbildningsnämndens mål och skolans egna mål beskrivna. Det framgår också vilka aktiviteter som gjorts och påbörjats under året och särskild rubrik finns för analys och bedömning av måluppfyllelsen. Vidare redovisas sammanställning av nationella prov och diagnoser i engelska, matematik och svenska. Likabehandlingsplanen nämns och samarbetet med organisationen Friends beskrivs.

Skolinspektionen bedömer att det i kvalitetsredovisningen saknas tydlig och utförlig analys av måluppfyllelsen i förhållande till de mål som redovisas. Vidare fordras en utförligare dokumentation av kunskapsresultaten då det är tydligt att detta endast gjorts i vissa ämnen. Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav när det gäller uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen då skolan i första hand redogjort för vilka aktiviteter som genomförts under året. För stöd i utformningen av kvalitetsredovisning se Skolverkets allmänna råd om kvalitetsredovisning (SKOL FS 2006:18).

Umeå

2009-05-14

Sara Brännlund

Pär Axelsson